

PHYSIOLOGIE UND EXPERIMENTELLE PATHOLOGIE DER LEBER
(FIZIOLOGIA ȘI PATOLOGIA EXPERIMENTALĂ A FICATULUI)

Fischer Antal

Editura Academiei RPU Budapesta, 1959.

În luna ianuarie 1959 a apărut în editura comună a Academiei RPU și RPG (Berlin) monografia în limba germană a lui Fischer Antal intitulată „Physiologie und experimentelle Pathologie der Leber”, (187 pagini și 49 plăci colorate).

Monografia se împarte în 13 capitole. Capitolul I se ocupă cu morfologia ficatului. Ținând seama de datele cele mai recente, acest capitol prezintă un tablou sintetic despre morfologia ficatului, inclusiv a aparatului biliar, nervos, sanguin și limfatic. Pe lângă structura ultramicroscopică se pot afla aici și studiile histochimice referitoare la relațiile funcționale ale acestui organ (ultracentrifugarea fracțională a mitocondriilor, etc.).

În capitolul II. se relatează metodele experimentale ale extirparii ficatului, precum și consecințele acestora. În capitolul III, în afară de izolarea ficatului din circulația portală și arterială (fistula lui Eck) autorul discută amănunțit metoda nouă a lui Rappaport, care constă în devascularizarea totală, încheind capitolul cu analiza datelor referitoare la mecanismul comei hepatice experimentale. În capitolul IV urmează descrierea minuțioasă a dinamicii circulației hepatice. Partea aceasta a monografiei ne pare cu atât mai valoroasă, cu cât prezintă date metodice precise demonstrând în același timp rolul fiziopatologic al ficatului în circulația, inclusiv portală, hepatică și limfatică.

Cele șase capitole următoare (V—X) cuprind biochimia ficatului. Începând de la metabolismul specific ficatului, se înfățișează aici porțiunile hepatice ale metabolismului intermediar, acordându-se o deosebită atenție problemelor actuale în legătura cu metabolismul glucidic și cu reglarea glicemiei cu factorii endocini ai acestora. Lucrarea se ocupă cu transformarea gluco-lipidică. Referitor la rolul ficatului în metabolismul lipidelor, se discută importanța lipidelor, catabolismul acizilor grași, catogeneza și partea hepatică a metabolismului de colesterol. În capitolul care tratează metabolismul proteic, se subliniază pe lângă rolul proteogenetic al ficatului, catabolismul amino-acizilor și metabolismul intermediar al acestora, precum și concepția modernă a mecanismului de carbamidogeneză, susținându-se asupra producerii proteinelor plasmatiche. În cursul demonstrării proceselor enzimactice din ficat se dau relații sistematice și bine documentate despre funcționarea și localizarea unor fermenți hepatici. După aceasta urmează expunerea unor aspecte patologice a diferiților fermenți mai importanți (fosfataza hepatică, esterazele etc.). Capitolul IX. se ocupă cu transformările hepatice ale unor substanțe eterologe precum și ale vitaminelor și hormonilor. Prin discuția așa-numita „detoxicării hepatice” se demonstrează unele tipuri de reacții biochimice, atrăgându-se atenția asupra importanței patofiziologice a acestora în aprecierea funcției hepatice pe de o parte, iar pe de altă parte în neutralizarea substanțelor farmacologic active (histamină, serotonină). Discuția amănunțită a metabolismului hepatic de vitamine nu prezintă totuși datele recente referitoare la vitamina K (*Martius*). În ceea ce privește relațiile endocrine se arată rolul ficatului în metabolismul tiroxinei, hormonilor hipofizari și celor steroizi. În capitolul X. e înfățișat mecanismul producerii și excreției biliare, pornindu-se de la funcțiunea excretorie a ficatului (probele excretorice cu pigmenți). Mături de meta-

abolismul prolinic și al acizilor biliari găsim și datele fiziopatologice ale metabolismului fierului.

Capitolul XI. se ocupă cu proprietatea de regenerare a ficatului precum și cu proprietățile morfo-funcționale ale acestui proces. În capitolul XII. găsim o prezentare sintetică a leziunilor hepatice provocate de alimente, infiltrația adipoasă și substanțele lipotropice (ciroză hepatică alimentară etc.). În sfârșit capitolul XIII „Ciroza hepatică experimentală și ascitul” cuprinde patogenia, evoluția, tabloul macro- și microscopic al cirozei hepatice provocate pe cale toxică, sau mecanică experimentală. De asemenea se prezintă corelațiile patologice și patochimice ale acestui proces.

O recenzie mai amănunțită a monografiei lui Fischer ar depăși limitele acestei dări de seamă. Trebuie să constatăm însă că lucrarea aceasta umple o veche lacună în literatura de specialitate. Până acum, fiziopatologia ficatului s-a putut cunoaște numai la nivelul manualelor și în parte din unele monografii și studii clinice. Pe lângă folosirea propriilor sale rezultate autorul folosește un material bibliografic extrem de bogat, ceea ce reprezintă într-adevăr o muncă științifică apreciabilă. Această impresie pare și mai îndreptățită dacă privim realizarea tehnică cu figurile ilustrative în parte colorate. Din toate punctele de vedere monografia constituie un ajutor prețios atât pentru cercetătorii teoreticieni, cât și pentru medicii practicieni.

J. Mădy